

การเสวนาและประชุมหารือเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงาน
“ซ่อม เสริม สร้างสังคมไทยที่ปลอดภัยสำหรับเด็ก”

จากการเสวนาและประชุมหารือเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงาน “ซ่อม เสริม สร้างสังคมไทยที่ปลอดภัยสำหรับเด็ก” ในวันจันทร์ที่ ๑๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุมชั้น ๒ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ โดย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมกับ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงยุติธรรม กระทรวงมหาดไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้ข้อสรุปเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงาน เพื่อสร้างสังคมที่ปลอดภัยสำหรับเด็ก เป็นความรับผิดชอบของทุกคน ทุกภาคส่วน และความรุนแรงต่อเด็ก เป็นเรื่องที่สามารถป้องกันได้ โดยทุกภาคส่วนจะต้องตระหนักและขับเคลื่อนงานเพื่อสร้างสังคมที่ปลอดภัยสำหรับเด็ก เพื่อเป็นการเน้นย้ำการดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนว่า ภายในปี ๒๕๗๓ ประเทศไทย จะยุติการข่มเหง การแสวงหาประโยชน์อย่างไม่ถูกต้อง การค้ามนุษย์ ความรุนแรง และการทรมานทุกรูปแบบที่มีต่อเด็ก เพื่อดำรงไว้ซึ่งผลประโยชน์สูงสุดของเด็กอย่างไม่เลือกปฏิบัติ โดยมีแนวทางการขับเคลื่อนงานร่วมกัน ดังต่อไปนี้

๑. ร่วมผลักดันประเด็นการสร้างสังคมไทยที่ปลอดภัยสำหรับเด็ก ให้เป็นวาระแห่งชาติ โดยเสริมสร้างความร่วมมือ ผ่านการกำหนดพันธกิจ และหน้าที่ ความรับผิดชอบของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ชัดเจน เพื่อนำไปสู่การบูรณาการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในทุกระดับ โดยมี กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงยุติธรรม กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีบทบาทนำ

๒. ร่วมพัฒนายุทธศาสตร์การคุ้มครองเด็กแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) โดยรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน เน้นการสร้างหลักประกันความปลอดภัยสำหรับเด็ก มุ่งเน้นการดำเนินงานเชิงรุกในระดับพื้นที่และการขับเคลื่อนเชิงปฏิบัติการให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในระดับชาติ และระดับพื้นที่ ตลอดจนการจัดสรรทรัพยากรบุคคลและงบประมาณที่เพียงพอต่อการดำเนินการขับเคลื่อนเชิงปฏิบัติการ

๓. ร่วมสร้างความตระหนักรู้และการสร้างหลักฐานเชิงประจักษ์ภายในหน่วยงาน โดยมีการระบุปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความรุนแรงต่อเด็ก ศึกษาช่องว่าง และกำหนดมาตรการ กลไก เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ และการพัฒนาศักยภาพแก่เจ้าหน้าที่ ตลอดจนประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น เพื่อป้องกันความรุนแรงและสร้างความปลอดภัยสำหรับเด็ก

๔. ร่วมสนับสนุนบริการสำหรับบุคคลแวดล้อมเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู หรือผู้ดูแลเด็ก ในการเลี้ยงดูเด็กตามช่วงวัยตามมาตรฐานขั้นต่ำ และจัดให้มีพื้นที่ปลอดภัยสำหรับเด็ก รวมถึงการสร้างเครือข่ายในระดับชุมชน เพื่อสนับสนุนให้เกิดสังคมแวดล้อมในการปกป้องคุ้มครองเด็ก และเชื่อมโยงบริการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕. ร่วมสร้างพลังของเด็กและเยาวชนให้มีส่วนร่วมในป้องกันความรุนแรงและสร้างความปลอดภัยสำหรับเด็ก ผ่านการเสริมพลังอำนาจในการมีส่วนร่วมอย่างปลอดภัยแก่เด็กและเยาวชน ทั้งในฐานะผู้ได้รับประโยชน์โดยตรง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้สร้างการเปลี่ยนแปลง

๖. ร่วมจัดให้มีนโยบายคุ้มครองเด็กในทุกสถานที่ที่มีเด็กในการดูแล มีแนวปฏิบัติที่สร้างความปลอดภัยจากการใช้ความรุนแรงต่อเด็ก และมีกลไกการจัดการกับสถานการณ์ความรุนแรงได้ทันการณ์ รวมถึงมีแผนการรับมือในภาวะฉุกเฉิน และซักซ้อมตามแผนอย่างต่อเนื่อง

๗. ร่วมสร้างความตระหนักรู้ และสร้างการมีส่วนร่วมของสื่อสารมวลชนในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เพื่อสร้างสังคมที่ปลอดภัยสำหรับเด็ก รวมถึงส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มขององค์กรวิชาชีพด้านสื่อในการกำหนดมาตรการและแนวทางการสื่อสารเรื่องความรุนแรงทั้งในด้านการคุ้มครองและการป้องกันร่วมกัน

รายงานการประชุมคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ
ครั้งที่ ๓/๒๕๖๕

วันอังคารที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เวลา ๑๔.๐๐ น.

ณ ห้องประชุม สป. ๑ ชั้น ๘ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
และผ่านระบบประชุมทางไกล ZOOM Cloud Meeting

ผู้มาประชุม

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ประธานกรรมการ
(นายจตุติ ไกรฤกษ์)
๒. ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รองประธานกรรมการ
(นางสาวอังคณา ใจกิจสุวรรณ
รองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แทน)
๓. ปลัดกระทรวงมหาดไทย กรรมการ
(นายทรงกลด สว่างวงศ์
รองผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ ช่วยราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย แทน)
๔. ปลัดกระทรวงยุติธรรม กรรมการ
(นางนลินนาถ ไกรนรา
รองอธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน แทน)
๕. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กรรมการ
(นางสาวปาริชาติ พรหมสุวรรณ
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ แทน)
๖. อัยการสูงสุด กรรมการ
(นายสุรศักดิ์ บุญเพิ่ม
รองอธิบดีอัยการสำนักงานคดีเยาวชนและครอบครัว รักษาการในตำแหน่ง
อธิบดีอัยการสำนักงานคดีเยาวชนและครอบครัว แทน)
๗. ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ กรรมการ
(พันตำรวจเอกดิศตนิยม ภูริปโชติ
รองผู้บังคับการกองแผนงานอาชญากรรม สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ แทน)
๘. อธิบดีกรมการปกครอง กรรมการ
(นางสาวสโรชา คำแก้ว
เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ สำนักบริหารการปกครองท้องที่ แทน)
๙. อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กรรมการ
(นายกิตติ อินทรกุล
รองอธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ รักษาการแทน
อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ)

๑๐. อธิบดีกรมสุขภาพจิต
(นางอัมพร เบญจพลพิทักษ์)	กรรมการ
๑๑. อธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง
(นายนพพร วิวัฒนาภรณ์
รองอธิบดีผู้พิพากษา ภาค ๑ ช่วยทำงานชั่วคราวในตำแหน่ง
รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง แทน)	กรรมการ
๑๒. อธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชน
(นางจตุพร โรจนพานิช)	กรรมการ
๑๓. นางสาวกรวิมล วรรณสุข	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
วิชาชีพสังคมสงเคราะห์
๑๔. นางณัฐวดี ณ มโนรม	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
วิชาชีพสังคมสงเคราะห์
๑๕. รองศาสตราจารย์นวลน้อย ตริรัตน์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
วิชาชีพครู
๑๖. นางผุสดี ตามไท	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
วิชาชีพครู
๑๗. นางสาวเบญจพร ปัญญา	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
วิชาชีพจิตวิทยา
๑๘. นางสาวปรีชวัน จันทร์ศิริ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
วิชาชีพจิตวิทยา
๑๙. นายชลภักดิ์ จาตุรงค์กุล	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
วิชาชีพแพทย์
๒๐. นางพรรณพิมล วิปุลากร	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
วิชาชีพแพทย์
๒๑. รองศาสตราจารย์พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
วิชาชีพกฎหมาย
๒๒. นางสาวดารณี เวณจันทร์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ด้านสวัสดิการเด็ก
๒๓. นายสรรพลสิทธิ์ คุ้มประพันธ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ด้านสวัสดิการเด็ก
๒๔. รองอธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชน
(นางเตือนใจ คงสมบัติ)	กรรมการและเลขานุการ

๒๕. ผู้อำนวยการกองคุ้มครองเด็กและเยาวชน
กรมกิจการเด็กและเยาวชน
(นางนันทา ไวกุล) ผู้ช่วยเลขานุการ
๒๖. ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน
กรมกิจการเด็กและเยาวชน
(นายตฤณ ศรีวงศ์) ผู้ช่วยเลขานุการ
นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน)

ผู้ไม่มาประชุม

นางสุรางคณา วายุภาพ

ลาประชุม

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นางสาวสุนีย์ ศรีสง่าตระกูลเลิศ รองอธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชน
๒. นางสาวอรพินท์ ศักดิ์เอี่ยม ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเด็ก
๓. นางสาวอรนุชา มงคลรัตนชาติ ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการพัฒนาและสวัสดิการเด็ก
เยาวชนและครอบครัว
๔. เจ้าหน้าที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และเจ้าหน้าที่กรมกิจการเด็ก
และเยาวชน จำนวน ๓๐ คน

เริ่มประชุม เวลา ๑๔.๒๒ น.

นายจตุติ ไกรฤกษ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
ประธานกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ กล่าวเปิดการประชุมคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ
ครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ และดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานหรือเลขานุการแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

นายจตุติ ไกรฤกษ์ ประธานกรรมการฯ แจ้งให้ที่ประชุมรายงานตัวเข้าร่วม
การประชุมฯ และมีกรรมการลาประชุม จำนวน ๑ คน คือ นางสุรางคณา วายุภาพ กรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิวิชาชีพกฎหมาย

มติที่ประชุม รับทราบ

/ระเบียบวาระที่ ๒ ...

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๕

นางเตือนใจ คงสมบัติ กรรมการและเลขานุการฯ แจ้งต่อที่ประชุมว่า ตามที่คณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ ได้มีการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๕ เมื่อวันอังคารที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๕ นั้น ฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดทำรายงานการประชุมฯ และได้แจ้งเวียนให้ คณะกรรมการพิจารณารับรองรายงานการประชุมฯ แล้ว มีกรรมการขอแก้ไขรายงานการประชุมฯ จำนวน ๒ ท่าน ได้แก่

๑. นายสาโรช นักเบตร์ อัยการอาวุโส สำนักงานอัยการสูงสุด ขอแก้ไขรายงานการประชุม หน้า ๖ บรรทัดที่ ๑๙ วาระที่ ๔ ข้อ ๔.๑ โดยแก้ไขข้อความ จาก “...จากผู้ต้องหาเป็นเด็ก อายุไม่เกิน ๑๒ ปี เป็นผู้ต้องหาเป็นเด็กซึ่งมีอายุไม่ถึงเกณฑ์ที่จะรับโทษทางอาญา” เป็น “...ปรากฏว่า ทั้ง ๓ หน่วยงานระบุเรื่องอายุของเด็กไม่เหมือนกัน ควรใช้คำที่เหมือนกัน คือ เป็นผู้ต้องหาที่เป็นเด็กซึ่งมีอายุ ก่อนถึงเกณฑ์การรับโทษทางอาญา ซึ่งสอดคล้องกับที่ระบุไว้ในร่างบันทึกข้อตกลงความร่วมมือฯ ฉบับนี้”

๒. นางณัฐวดี ณ มโนรม ผู้ทรงคุณวุฒิวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ขอแก้ไขรายงานการประชุม หน้า ๙ บรรทัดที่ ๒๖ วาระที่ ๕ ข้อ ๕.๑ โดยเพิ่มเติมข้อความ “ถึงแม้ว่าจำนวนเด็กเกิดน้อยลง แต่ยังมีเด็กกลุ่มหนึ่งมีความต้องการเข้าสถานสงเคราะห์หรือสถานดูแล ระยะเวลาในการรอเข้า สถานสงเคราะห์ค่อนข้างนาน ทำให้เด็กอาจจะไม่ปลอดภัยหรือขาดโอกาสในการพัฒนา จึงเห็นด้วย ที่ให้มีสนับสนุนการเลี้ยงดูทดแทนสำหรับเด็ก”

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ดำเนินการแก้ไขรายงานการประชุมฯ เรียบร้อยแล้ว จึงขอเสนอที่ประชุมพิจารณารับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๕ เมื่อวันอังคารที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๕

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๕

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

รายงานผลการเสวนาเพื่อปกป้องความรุนแรงต่อเด็ก “ซ่อม เสริม สร้าง สังคมไทยที่ปลอดภัยสำหรับเด็ก”

นางเตือนใจ คงสมบัติ กรรมการและเลขานุการฯ แจ้งต่อที่ประชุมว่ากระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้จัดเสวนาเพื่อปกป้องความรุนแรงต่อเด็ก “ซ่อม เสริม สร้าง สังคมไทยที่ปลอดภัยสำหรับเด็ก” เมื่อวันที่จันทร์ที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๕ ระยะเวลา ๑๐.๓๐ - ๑๒.๔๕ น. ณ ห้องประชุมปกรณ์ อังศุสิงห์ ชั้น ๒ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ซึ่งมีหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และสื่อมวลชน เข้าร่วมเวทีการเสวนาฯ ๖ กระทรวง ๑๑ หน่วยงาน เพื่อขับเคลื่อน การสร้างสังคมที่ปลอดภัยสำหรับเด็ก โดยการบูรณาการความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ที่ประชุมมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ สรุปได้ดังนี้

๑. นางพรรณพิมล วิบุลากร กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิวิชาชีพแพทย์ เสนอความเห็น การดำเนินการเรื่องแผนเผชิญเหตุ โดยกรมกิจการเด็กและเยาวชน มีแผนเผชิญเหตุเมื่อเกิดภาวะ ภัยพิบัติเท่านั้น แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ในการใช้ความรุนแรงแบบหมักหมมกับเด็กที่อยู่ในสถาบัน เช่น ศูนย์เด็กเล็ก โรงเรียน ดังนั้น ควรมีการจัดทำแผนรับมือ แผนเผชิญเหตุ ตลอดจนการซ้อมแผนในระดับพื้นที่ต่อไป

๒. นางอัมพร เบญจพลพิทักษ์ อธิบดีกรมสุขภาพจิต เสนอความเห็นเพิ่มเติม กรมสุขภาพจิตได้ดำเนินการฟื้นฟูชุมชนและการดูแลจิตใจเด็ก ซึ่งอยู่ระหว่างพิจารณาในการนำ นักฟุตบอลไทยลีกในจังหวัดหนองบัวลำภู เข้ามาร่วมในกระบวนการฟื้นฟูชุมชน ตลอดจนนำมาเป็นต้นแบบ ในการขับเคลื่อนดังกล่าว ทั้งนี้ ควรให้กรมกิจการเด็กและเยาวชนประสานกับกรมสุขภาพจิตต่อไป

๓. นายสรรพสิทธิ์ คุ้มประพันธ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านสวัสดิการเด็ก มีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแผนงานที่จะจัดการกับความรุนแรงในระดับเล็ก ๆ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน ซึ่งจะค่อย ๆ พัฒนาเป็นความรุนแรงในระดับที่ร้ายแรงมากขึ้น หากสามารถตรวจพบความรุนแรง ได้ในระดับครอบครัว ชุมชน โรงเรียน และเข้าไปดำเนินการแทรกแซง (Early Intervention) ก็จะสามารถ ป้องกันความรุนแรงที่ร้ายแรง เช่น ที่เกิดขึ้นในจังหวัดนครราชสีมา หรือในจังหวัดหนองบัวลำภูได้

๔. นางสาวปรีชวัน จันทร์ศิริ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิวิชาชีพจิตวิทยา เสนอความคิดเห็นจากการลงพื้นที่ไปทำงานกรณีที่เกิดขึ้นในจังหวัดหนองบัวลำภู พบว่าเรื่องชุมชนปลอดภัย เป็นปัญหาสำคัญ ซึ่งกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัยของชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ดูแลเด็ก ที่มีความรู้สึกต่อความรุนแรงจากการใช้อาวุธ ความรุนแรงในวัยรุ่น จึงควรมีกระบวนการเกี่ยวกับ ความปลอดภัยในชุมชนให้เข้มแข็ง และมีมาตรการในการดูแล เพราะจากการลงพื้นที่ พบว่า มีการแจ้งเรื่อง มีการรับทราบ แต่ไม่มีการจัดการปัญหาดังกล่าวอย่างชัดเจน

๕. นายจตุ ไรฤกษ์ ประธานกรรมการฯ มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๕.๑ จากกรณีที่เกิดขึ้นในจังหวัดหนองบัวลำภู ได้มีการจัดทำแผนเผชิญเหตุ ด้านสังคมแล้ว ทั้งนี้ มอบหมายให้กรมกิจการเด็กและเยาวชน ทหารีอกับกรมสุขภาพจิต แพทย์ และผู้เชี่ยวชาญ ในการเพิ่มเติมข้อมูลให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทั้งปัจจัยเสี่ยงเรื่องสุราและยาเสพติด ความผิดเพี้ยนทางเพศที่เกิดจากการเสพยาเสพติดให้ครอบคลุมทุกประเด็น โดยให้ฝ่ายเลขานุการฯ นำแผนเผชิญเหตุแจ้งเวียนให้คณะกรรมการฯ ได้เสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะก่อนนำเสนอ เข้าที่ประชุมคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติครั้งต่อไป

๕.๒ นอกจากกลุ่มเป้าหมายเด็กแล้ว พบว่ากลุ่มผู้สูงอายุก็ได้รับผลกระทบเช่นกัน จึงได้จัดให้มีกิจกรรมพิธิบายศรีสู่ขวัญ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๕ และให้สภาเด็กและเยาวชนในพื้นที่ จัดแข่งกีฬาเชื่อมความสัมพันธ์ในอำเภอ ซึ่งกีฬาของผู้หญิงเป็นการแข่งขันกีฬาวอลเลย์บอล ผู้ชายเป็นการแข่งขันกีฬาฟุตบอล และมีกีฬาสำหรับเด็ก และผู้สูงอายุด้วย โดยจะดำเนินกิจกรรม ระหว่างเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม ๒๕๖๕ และสิ้นสุดกิจกรรมในเดือนมกราคม ๒๕๖๖ หากทีมงาน สุขภาพจิต และโรงพยาบาลในจังหวัดหนองบัวลำภูที่ลงไปพื้นที่ไปฟื้นฟู จะร่วมประเมินก็จะเป็นการดียิ่ง

๕.๓ จากการศึกษาในต่างประเทศ พบว่า เด็กในช่วงอายุ ๙ - ๑๐ ปี ซึ่งอยู่ในวัย ของการติดสังคมเพื่อน มากกว่าครอบครัว การใช้กีฬาถือเป็นแนวทางที่ดีมากในการฝึกทักษะชีวิต และจิตวิทยาของเด็ก ดังนั้น ควรมีการดำเนินการอบรมโค้ชกีฬา และขอความร่วมมือกรมสุขภาพจิต ช่วยเพิ่มเติมข้อมูลด้านจิตวิทยาในการดำเนินการเข้าไปด้วย โดยอาจใช้พื้นที่ในจังหวัดหนองบัวลำภู เป็นต้นแบบ

๕.๔ พื้นที่ตำบลอุทัยสวรรค์ อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู มีอาสาสมัคร ที่ชี้เป้าเฝ้าระวังจำนวนน้อย จึงได้มีการจัดฝึกอบรมอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เพิ่มขึ้นหมู่บ้านละ ๑๐ คน รวมจำนวน ๑๒๐ คน พร้อมทั้งการอบรมด้านจิตวิทยาเบื้องต้นร่วมด้วย และในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๕ จะอบรมเพิ่มเติมอีก ๖๐ คน นอกจากนี้ ยังมีการให้ความรู้เพิ่มเติม ด้านการดูแลเรื่องความรุนแรงของพื้นที่อีกด้วย จากการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ พบว่า มีความกังวลเรื่องความไม่ปลอดภัย ถึงแม้มีชุดรักษาความปลอดภัยของหมู่บ้าน (ชรบ.) แต่ยังไม่มีประสิทธิภาพ จึงได้มีการประสานกับทางตำรวจให้จัดอบรมให้ความรู้เรื่องการรักษา ความปลอดภัยให้กับ ชรบ. เพิ่มเติม หลังจากที่ทางตำรวจได้จัดอบรมแล้ว ได้รับข้อเสนอแนะว่า ต้องการให้ทหารมาอบรมเพิ่มเติม เพื่อเพิ่มความเข้มข้นและความศักดิ์สิทธิ์ให้กับทีม ชรบ. จึงได้หารือกับ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมได้มอบหมายให้แม่ทัพภาคที่ ๒ จัดทีมลงไปอบรม ชรบ. เพิ่มเติม โดยจะขยายผลโดยไม่ใช้ทีม ชรบ. ชุดเดิม แต่จะเป็นการอบรมใหม่ ซึ่งทีม ชรบ. ชุดใหม่ แบ่งกลุ่มเป้าหมายเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเยาวชน และกลุ่มบุคคลทั่วไปที่มีอายุ ตั้งแต่ ๓๐ - ๕๐ ปี โดยมีแผนการดำเนินการช่วงปลายปี ๒๕๖๕

๕.๕ การสร้างค่า Moral Quotient (MQ) ในศูนย์เด็กเล็ก เป็นเรื่องที่ควรให้ ความสำคัญ ซึ่งมอบหมายให้กรมกิจการเด็กและเยาวชน ขอความร่วมมือจากกรมสุขภาพจิตหาวิธีการ ที่จะทำให้เด็กมี MQ ร่วมกับสมาคมโรงเรียนมอนเตสซอรี ประเทศไทย โดยจะมีห้องทดลองที่จะฝึก ทีมที่เรียกว่า “แม่ไก่” ให้เข้าไปทำงานร่วมกับท้องถิ่นฝึกผู้ดูแลเด็กให้มีทักษะด้านนี้เพิ่มเติม ซึ่งจะเป็น พื้นฐานทั้งในระยะกลางและระยะยาวในการลดความรุนแรงในครอบครัว สร้างความเข้าใจเพิ่มขึ้น

/หลังจากนั้น ...

หลังจากนั้นจะให้สภาเด็กและเยาวชนมารับดำเนินการต่อในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น จึงขอความคิดเห็นและข้อเสนอจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพมากที่สุด ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรี ได้มอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงสาธารณสุข มาทำงานร่วมกับ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยจะให้ครูแนะแนวเป็น Counsellor ในโรงเรียนด้วย โดยจะให้พื้นที่ตำบลอุทัยสวรรค์เป็นต้นแบบที่จะทดลองระบบเหล่านี้ เบื้องต้นศูนย์เด็กเล็กที่ลงไปทำงาน ได้หา CSR ในการช่วยติดกล้องวงจรปิด เพื่อดูความปลอดภัยของเด็ก ครู และพฤติกรรมของเด็กด้วยแล้ว

มติที่ประชุม รับทราบรายงานผลการเสวนาเพื่อปกป้องความรุนแรงต่อเด็ก “ซ่อม เสริม สร้าง สังคมไทยที่ปลอดภัยสำหรับเด็ก” และมอบหมายกรมกิจการเด็กและเยาวชน ดำเนินการตามข้อเสนอ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องสืบเนื่องเพื่อพิจารณา

การดำเนินงานด้านการเลี้ยงดูทดแทนสำหรับเด็ก ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖

นางเตือนใจ คงสมบัติ กรรมการและเลขานุการฯ แจ้งต่อที่ประชุมว่า มติคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ ในการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๕ เห็นชอบ ร่างแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยการเลี้ยงดูทดแทนสำหรับเด็ก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๙) และการประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบคุ้มครองเด็ก ครั้งที่ ๒/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๕ มีมติขอเสนอการดำเนินงานสำคัญในปี ๒๕๖๖ ดังนี้

๑) ครอบครัวยาฟาลาห์ เริ่มดำเนินการในเดือนธันวาคม ๒๕๖๕

๒) การพัฒนาการเลี้ยงดูทดแทนรูปแบบอื่น ๆ

๒.๑) สร้างความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนนโยบายการดำเนินงานด้านการเลี้ยงดูทดแทนสำหรับเด็ก พ.ศ.๒๕๖๕ - ๒๕๖๖ เริ่มดำเนินการในเดือนธันวาคม ๒๕๖๕

๒.๒) จัดตั้งคณะทำงานครอบครัวอุปถัมภ์ทุกจังหวัด เริ่มดำเนินการในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๕

๒.๓) รณรงค์ประชาสัมพันธ์ระดับชาติในการสร้างความตระหนักรู้ เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กในครอบครัว และการเข้าถึงการสมัครเป็นครอบครัวอุปถัมภ์ เริ่มดำเนินการในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

๓) การพัฒนาแนวทางการป้องกันการส่งเด็กเข้ารับการดูแลในสถานรองรับ และลดจำนวนเด็กในสถานรองรับเด็ก

๓.๑) การดำเนินโครงการในสถานรองรับของภาครัฐ ดำเนินการระหว่าง เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๕ - กันยายน ๒๕๖๖

๓.๒) การจัดทำแผนปฏิบัติการของสถานรองรับ ดำเนินการในเดือนธันวาคม ๒๕๖๕

๔) การศึกษาวิจัย และจัดทำมาตรฐาน หรือแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง โดยการจัดเวที แลกเปลี่ยนและระดมความคิดเห็นของคณะกรรมการพัฒนาระบบคุ้มครองเด็ก และคณะกรรมการ พัฒนาศักยภาพพนักงานเจ้าหน้าที่ในประเด็นการจัดทำมาตรฐานหรือแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับ การเลี้ยงดูทดแทน ดำเนินการเดือนธันวาคม ๒๕๖๕

ที่ประชุมมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ สรุปได้ดังนี้

๑. นายสรรพสิทธิ์ คุ้มประพันธ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านสวัสดิการเด็ก มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑.๑ ควรคำนึงว่าโครงการดังกล่าวสามารถจัดหาครอบครัวอาสาสมัคร มากน้อยเพียงใดในแต่ละพื้นที่ที่ดำเนินการเป็นโครงการนำร่อง

๑.๒ ควรคำนึงถึงความสามารถของครอบครัวอาสาสมัครในการรองรับ กลุ่มเด็กทั้ง ๕ กลุ่ม ได้แก่ ๑) เด็กถูกทารุณกรรมหรือถูกนำมาค้า ๒) เด็กถูกเลี้ยงดูโดยมิชอบ ๓) เด็กกำพร้า เด็กไร้บ้านหรือไร้ครอบครัว ๔) เด็กเสี่ยงต่อการกระทำคามผิด ๕) เด็กกระทำความผิด แต่อายุยังไม่ถึงเกณฑ์ต้องรับโทษ ซึ่งถูกหน่วยงานส่งมาเข้ารับการคุ้มครองสวัสดิภาพ รวมทั้งควรมีระบบ สนับสนุนช่วยเหลือให้ครอบครัวอาสาสมัครสามารถดูแลและพัฒนาเด็กดังกล่าว เนื่องจากเด็กกลุ่มนี้ ต้องได้รับการบำบัดฟื้นฟูสุขภาพกาย สุขภาพจิต และต้องได้รับการบำบัดฟื้นฟูพฤติกรรมด้วย รวมทั้งควรมีแผนพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่บ้านพักเด็กและครอบครัว และสถานรองรับเด็ก ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน ให้มีทักษะความรู้ความเข้าใจในการสรรหาครอบครัวอาสาสมัคร พัฒนาศักยภาพครอบครัวอาสาสมัครให้สามารถรองรับเด็ก ๕ กลุ่มข้างต้นได้ และมีการจัดทำแผน เพื่อจัดทำระบบสนับสนุนครอบครัวอาสาสมัครให้สามารถทำหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๒๓ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๓ ควรมีแผนการพัฒนาศักยภาพของนักสังคมสงเคราะห์ประจำองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดบริการและการดูแลทดแทน โดยกำหนดความร่วมมือกับกระทรวงมหาดไทย มีรายละเอียดประกอบด้วย กลุ่มเป้าหมาย วิธีการดำเนินการ ช่วงเวลาดำเนินการที่ชัดเจน รวมทั้ง คำนึงถึงการกระจายตัวของครอบครัวอุปถัมภ์ที่จะรองรับกลุ่มเด็กทั้ง ๕ กลุ่มด้วย

๑.๔ ประเด็นตัวชี้วัด ควรมีจำนวนเด็กที่อยู่ในความดูแลของกรมกิจการเด็ก และเยาวชน จำนวนเด็กที่สามารถคืนกลับสู่ครอบครัวเดิม จำนวนเด็กที่อยู่ในความดูแลของครอบครัวอุปถัมภ์ จำนวนเด็กที่ส่งเข้าสถานรองรับหรือส่งเข้าระบบเลี้ยงดูทดแทนอื่น ๆ เช่น โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ซึ่งจำนวนตัวเลขเหล่านี้จะแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จหรือแนวโน้มของการพัฒนาครอบครัวทดแทน

/๑.๕ โครงการ ...

๑.๕ โครงการนำร่อง ควรมีการทบทวนประเมินผลการดำเนินงานทุก ๖ เดือน เพื่อทราบความก้าวหน้า และควรมีการปรับเปลี่ยนแผนให้เข้ากับสถานการณ์ที่เป็นจริง

๒. นายจตุติ ไกรฤกษ์ ประธานกรรมการฯ เสนอความเห็น ดังนี้

๒.๑ การสรรหาครอบครัวอาสาสมัคร ควรคำนึงถึงวัตถุประสงค์ และคุณภาพเป็นสำคัญ เพื่อให้เด็กได้รับผลประโยชน์สูงสุด

๒.๒ ในโครงการนำร่อง ควรพิจารณาเลือกพื้นที่จังหวัดที่จะดำเนินการ รวมทั้งควรมีการวางแผนผลิตทีม “แม่ไก่” ที่มีคุณภาพ และแผนการขยายการดำเนินการไปยังพื้นที่ จังหวัดอื่น ๆ ที่มีประสิทธิภาพ

๓. นางพรรณพิมล วิบุลากร ผู้ทรงคุณวุฒิวิชาชีพแพทย์ เสนอข้อคิดเห็นว่า เด็กที่ถูกเปลี่ยนการเลี้ยงดูบ่อย ๆ หรือถูกเปลี่ยนมือเรื่อย ๆ ไปอยู่ในครอบครัวที่ไม่สามารถเลี้ยงดูเด็กได้ จะเกิดผลเสียกับเด็กตามมา ดังนั้น การตัดสินใจเรื่องครอบครัว ต้องมีการเตรียมความพร้อม มีความเข้าใจ และมีความมั่นใจว่าครอบครัวสามารถดูแลเด็กได้ จึงควรมีการลงเยี่ยมบ้านครอบครัวทดแทน โดยไม่ต้องนัดหมายเพื่อดูสถานการณ์จริงของครอบครัว ซึ่งถูกระบุอยู่ในคู่มือในระดับสากล ตลอดจนต้องมีกลไกหรือระบบในการช่วยสนับสนุนครอบครัวอุปถัมภ์ (Coacher) อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถดูแลเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. นางสาวปรีชวัน จันทร์ศิริ ผู้ทรงคุณวุฒิวิชาชีพจิตวิทยา เสนอความเห็น ในกรณีเด็กที่ถูกทำร้าย ถูกละเลย ทอดทิ้ง มักมีปัญหาเรื่องความผูกพันหรือสายสัมพันธ์ (Attachment) และนำมาซึ่งปัญหาสุขภาพจิตทั้งทางด้านอารมณ์ ด้านความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก ตลอดจนเด็กแต่ละคน ก็จะมีเฉพาะที่แตกต่างกัน ดังนั้น การกลับคืนสู่ครอบครัว ควรเลือกครอบครัวที่มีความเข้ากันได้กับเด็ก และจำเป็นที่จะต้องประเมินความเข้ากันได้ดังกล่าวด้วย

๕. นางเตือนใจ คงสมบัติ กรรมการและเลขานุการฯ ชี้แจงต่อที่ประชุม ดังนี้

๕.๑ กลุ่มเป้าหมายในการสรรหาครอบครัวทดแทน คือ เด็กกำพร้า หรือเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม ส่วนกลุ่มเด็กที่ถูกทารุณกรรมหรือกรณีอื่น ๆ ยังอยู่ในความดูแลของกรมกิจการเด็กและเยาวชน

๕.๒ ประเด็นตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินการ กรมกิจการเด็ก และเยาวชน จะรับไว้ดำเนินการในการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด เนื่องจากรูปแบบการเลี้ยงดูทดแทนนั้นมีหลายรูปแบบเช่นเดียวกัน

๕.๓ การพัฒนาศักยภาพของครอบครัวทดแทนและบุคลากร ได้มีการหารือ กับองค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ ประเทศไทย (องค์การ UNICEF) เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงดูทดแทน และจะมีการดำเนินการต่อไป

๕.๔ โครงการนำร่อง ได้เริ่มดำเนินการมาแล้วในปี ๒๕๖๕ และในระยะเวลา ๒ ปีนี้ จะเป็นการปรับฐานดำเนินการในพื้นที่ จำนวน ๑๒ จังหวัด ได้แก่ ๑) จังหวัดขอนแก่น ๒) จังหวัดร้อยเอ็ด ๓) จังหวัดกาฬสินธุ์ ๔) จังหวัดนันทบุรี ๕) กรุงเทพมหานคร ๖) จังหวัดสมุทรปราการ ๗) จังหวัดเชียงใหม่ ๘) จังหวัดเชียงราย ๙) จังหวัดลำพูน ๑๐) จังหวัดสงขลา ๑๑) จังหวัดตรัง ๑๒) จังหวัดนครศรีธรรมราช

๕.๕ ประเด็นครอบครัวภาพาลาห์ ได้มีการหารือกับศูนย์อำนวยการบริหาร จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๕ ทำให้ทราบข้อมูลจำนวนเด็กกำพร้า ที่นับถือศาสนาอิสลามบางส่วน และได้มีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบของครอบครัวภาพาลาห์ เพื่อไปกำหนดแนวทางดำเนินการให้เป็นรูปธรรมต่อไป

มติที่ประชุม เห็นชอบการดำเนินงานด้านการเลี้ยงดูทดแทนสำหรับเด็ก ปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖ และมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามข้อเสนอแนะของกรรมการฯ

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องเพื่อพิจารณา

การปรับปรุงองค์ประกอบคณะกรรมการพัฒนาระบบคุ้มครองเด็ก

นางเตือนใจ คงสมบัติ กรรมการและเลขานุการฯ แจ้งต่อที่ประชุมว่า

ในการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (กดยช.) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔ มีมติเห็นชอบยุบเลิกคณะกรรมการภายใต้คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (กดยช.) จำนวน ๓ คณะ คือ

๑) คณะอนุกรรมการการพัฒนาศักยภาพด้านเด็กและเยาวชน

๒) คณะอนุกรรมการเรื่อง "สิทธิเด็ก"

๓) คณะอนุกรรมการประสานการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อเด็กและเยาวชน

โดยคณะอนุกรรมการเรื่อง "สิทธิเด็ก" และคณะอนุกรรมการประสานการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อเด็กและเยาวชน สามารถผนวกการประชุมและการดำเนินงานไว้กับคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบคุ้มครองเด็กที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ เพื่อให้มีการดำเนินการที่ครอบคลุมและประสานเป็นแนวทางเดียว และในการประชุมคณะกรรมการพัฒนาระบบคุ้มครองเด็ก ครั้งที่ ๒/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๕ มีมติขอเสนอปรับปรุงองค์ประกอบคณะกรรมการพัฒนาระบบคุ้มครองเด็ก และหน้าที่อำนาจที่เกี่ยวข้อง

/มติที่ประชุม ...

มติที่ประชุม	เห็นชอบการปรับปรุงองค์ประกอบคณะกรรมการพัฒนาระบบคุ้มครองเด็ก และหน้าที่อำนาจ ทั้งนี้ ฝ่ายเลขาฯ จะเสนอร่างคำสั่งคณะกรรมการฯ ดังกล่าว ในการประชุมครั้งต่อไป
ระเบียบวาระที่ ๒	เรื่องอื่น ๆ
เลิกประชุมเวลา	๑๕.๐๐ น.

นางสาววิชุดา สมบูรณ์บัติ

นางสาววราภา สยังกุล

นางนันทา ไวกกุล

ผู้จัดรายงานการประชุม

ผู้จัดรายงานการประชุม

ผู้ตรวจรายงานการประชุม